

Kadernota 2015

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Huidig financieel perspectief	4
2.1.	Uitgangspositie	4
2.2.	Ontwikkelingen financieel perspectief	4
2.3.	Investerings.....	7
2.4.	Risico's	7
2.5.	Weerstandsvermogen	8
3.	Parameters	9
3.1.	Kosten- en batenontwikkelingen	9
3.2.	Tarievenontwikkelingen	10
4.	Nieuw begrotingsmodel 2015	12
5.	Plannen van aanpak onderzoeksthema's	13

1. INLEIDING

De kadernota markeert de jaarlijkse start van de gemeentelijke sturingscyclus. Bij de kadernota stelt u de kaders vast waarbinnen de begroting voor het nieuwe jaar moet worden uitgewerkt.

Het moment voor het opstellen van de Kadernota volgt kort op de installatie van het nieuwe college. Op 13 mei 2014 is het raadsprogramma vastgesteld. Er wordt nu gewerkt aan het uitvoeringsprogramma “De agenda van Sliedrecht”. Deze wordt op 9 september 2014 behandeld in de raad. Daarom kiezen we nu eenmalig voor een lichtere variant en heeft deze nota meer het karakter van een Kaderbrief omdat het beleidsmatige gedeelte en de financiële vertaling hiervan nu niet is meegenomen. Dit betekent dat de integrale afweging dit jaar plaatsvindt bij de behandeling van de Begroting 2015.

Zoals u in deze kadernota kunt lezen is het financieel perspectief verbeterd t.o.v. de situatie van begin maart. Dit wordt veroorzaakt door een verhoging van de Algemene Uitkering die in de meircirculaire duidelijk is geworden. Ondanks deze verbetering staan wij nog steeds voor een belangrijke opgave om de begroting 2015 en de meerjarenbegroting sluitend te krijgen en te houden. Hiervoor moeten vanzelfsprekend de nodige voorbereidingen worden getroffen en beslissingen worden genomen. Dit is een belangrijke opgave voor het college en wij willen u daarbij vroegtijdig betrekken. Hierover voeren wij nog gesprekken met de griffie over geschikte momenten en uiteraard wordt dit nog afgestemd met de Agendacommissie.

De gepresenteerde plannen van aanpak van de themaonderzoeken kunnen een rol spelen in het oplossen van de gepresenteerde tekorten in 2015 en verder. Ook als blijkt dat vanuit de financiële invalshoek de implementatie van al deze plannen niet strikt noodzakelijk is hechten wij er desondanks aan om voortvarend aan de slag te gaan met de verdere uitwerking en implementatie van deze plannen. De uitwerking van deze plannen zorgt ervoor dat de gemeente een juistere rol gaat spelen in haar maatschappelijke omgeving. De gemeente kan zo steeds meer toegroeien naar de gewenste regierol. Ook kunnen extra bezuinigingen ruimte bieden voor nieuwe impulsen en initiatieven.

Door middel van deze nota informeren wij u over:

- De financiële stand van zaken richting de Begroting 2015. Het financieel perspectief wordt geactualiseerd, waarbij uitsluitend zaken worden meegenomen waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden én ontwikkelingen die echt als onontkoombaar en onafwendbaar moeten worden beschouwd. De Kadernota bepaalt daarmee het startpunt van de begroting 2015. (hoofdstuk 2)
- De parameters voor kosten- en opbrengstontwikkelingen waarmee in de begroting 2015 rekening wordt gehouden (hoofdstuk 3)
- De kaders voor een nieuwe opzet van de programmabegroting (hoofdstuk 4)
- De plannen van aanpak van de vier onderzoeksthema's (hoofdstuk 5)

Op 11 maart 2014 is de nota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld. Daarbij heeft het college toegezegd een belangrijk beleidskader (onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves) samen met de auditcommissie te bespreken en op te nemen in de kadernota 2015. Deze uitwerking is opgenomen in hoofdstuk 2.

2. HUIDIG FINANCIËEL PERSPECTIEF

2.1. Uitgangspositie

Op 11 maart 2014 bent u door de burgemeester op de hoogte gebracht van de financiële ontwikkelingen na de vaststelling van de begroting 2014. Deze ontwikkelingen hebben toen geleid tot het volgende perspectief:

	2015	2016	2017	2018
Saldo begroting bij vaststelling begroting in november 2013	-€ 1.344.617	-€ 1.281.471	-€ 1.666.306	-€ 1.666.306
Algemene Uitkering op basis van decembercirculaire 2013)	€ 144.850	€ 160.823	€ 190.024	€ 190.024
Gemeenschappelijke regelingen	€ 87.000	-€ 32.000	-€ 111.000	-€ 111.000
Rentecorrectie STOER (financiële strategie)	€ 0	-€ 224.000	-€ 224.000	-€ 224.000
Hogere bijdrage Sporthal Benedenveer (besluit raad 12-12-13)	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000
Correctie WMO budget vanaf 2016	€ 0	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000
Correctie stelposten reïntegratiebudgetten	€ 195.000	€ 235.000	€ 275.000	€ 275.000
Groene voorstellen STOER	€ 152.000	€ 180.000	€ 200.000	€ 200.000
Totaal van de ontwikkelingen	€ 558.850	€ 199.823	€ 210.024	€ 210.024
Nieuw saldo begroting na brief van burgemeester 11 maart 2014	-€ 785.767	-€ 1.081.648	-€ 1.456.282	-€ 1.456.282

2.2. Ontwikkelingen financieel perspectief

Inmiddels zijn we een aantal maanden verder en hebben er zich een aantal nieuwe ontwikkelingen voorgedaan. Voor de eerste jaren betekenen deze ontwikkelingen een lichte vermindering van het tekort, terwijl het tekort in 2018 stijgt. In de onderstaande opstelling zijn uitsluitend de onbeïnvloedbare en niet afweegbare mutaties opgenomen. Hierbij kan worden gedacht aan ontwikkeling van de algemene uitkering op basis van de mei-circulaire 2014, andere rijksuitkeringen en de begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast is ook rekening gehouden met reeds genomen besluiten. Met de financiële gevolgen van het raadsprogramma en nog op te stellen uitvoeringsprogramma is nog geen rekening gehouden. Deze vertaling wordt meegenomen in de begroting 2015.

	-€ 785.767	-€ 1.081.648	-€ 1.456.282	-€ 1.456.282
Nieuw saldo begroting na brief van burgemeester 11 maart 2014				
A. Ontwikkelingen algemene uitkering	-€ 213.229	-€ 174.605	-€ 176.154	-€ 139.468
B. Ontwikkelingen Gemeenschappelijke regelingen	€ 648.286	€ 777.776	€ 742.776	€ 707.776
C. Onvermijdelijke mee- en tegenvallers/reeds genomen besluiten	€ 46.400	-€ 54.793	-€ 54.793	-€ 54.793
Totaal ontwikkelingen financieel perspectief	€ 481.457	€ 548.378	€ 511.829	€ 513.515
Budgettaire positie bij bestaand beleid	-€ 304.310	-€ 533.270	-€ 944.453	-€ 942.767

Door deze ontwikkelingen is het perspectief met ca. € 500.000 verbeterd ten opzichte van hetgeen hierover eerder is vermeld. Hieronder word per onderdeel een nadere toelichting gegeven.

A. Ontwikkelingen algemene uitkering

De gevolgen van de mei-circulaire 2014 zijn in bovenstaande tabel verwerkt. Dit betekent dat rekening is gehouden met de korting als gevolg van groot onderhoud aan het gemeentefonds, de decentralisatiemiddelen op gebied van WMO en Jeugdzorg, de korting op de WMO (huishoudelijke hulp), de decentralisatieoperatie op gebied van onderwijs en de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG). Onderstaand worden de belangrijkste aanpassingen toegelicht.

	2015	2016	2017	2018
1. Herijking gemeentefonds	-€ 145.000	-€ 259.000	-€ 259.000	-€ 259.000
2. WMO bezuiniging huishoudelijke hulp	-€ 670.000	-€ 670.000	-€ 670.000	-€ 670.000
3. Accres-ontwikkeling	€ 44.000	€ 192.000	€ 192.000	€ 222.000
4. Waarde-ontwikkeling ozb	€ 93.000	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000
5. Overige ontwikkelingen	€ 465.000	€ 514.000	€ 512.000	€ 520.000
Totaal netto ontwikkeling algemene uitkering	-€ 213.000	-€ 175.000	-€ 177.000	-€ 139.000

1. Herijking gemeentefonds (€ 145.000 nadelig in 2015 en daarna € 259.000 structureel)

Er heeft onderzoek plaatsgevonden naar de wijze waarop het gemeentefonds wordt verdeeld over alle gemeenten. De laatste grote herijking dateert inmiddels van 1997. De consequentie voor onze gemeente levert een nadelig effect op van € 259.000 structureel. Voor 2015 is deze maatregel verzacht door dit volledige bedrag eerst in 2016 te korten en in het jaar 2015 € met 114.000. Voor verdere gedetailleerde informatie verwijzen we u naar de bijlage waarin het rapport daarover en het advies van de raad voor de gemeentefinanciën is opgenomen.

2. Bezuinigingen WMO Huishoudelijke hulp vanaf 2015 (€ 670.000 nadelig)

Reeds eerder zijn bezuinigingen aangekondigd op het terrein van de huishoudelijke hulp van de WMO. Uit de circulaire blijkt dat onze uitkering met een bedrag van € 670.000 zal afnemen. Omdat deze taak wordt uitgevoerd door de SDD wordt gelijktijdig een verlaging van de bijdrage aan de SDD doorgevoerd bij het onderdeel Gemeenschappelijke regelingen. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de verlaging van de algemene uitkering op zal wegen tegen de lagere uitgaven bij de GRD en dit voor de gemeente uiteindelijk een neutraal effect oplevert. Vanaf 2015 zijn nog stelposten in de begroting aanwezig waaruit eventuele tegenvallers kunnen worden opgevangen.

3. Accresontwikkeling (€ 44.000 voordelig)

Het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de netto-rijksuitgaven. Bij stijging of daling hiervan beweegt het gemeentefonds mee. Gelet op deze ontwikkeling wordt vanaf 2015 een lichte groei voorzien. Dit vertaalt zich voor onze gemeente in een hogere uitkering in 2015 van € 44.000 en € 192.000 vanaf 2016.

4. Waarde-ontwikkeling ozb(€ 93.000 voordelig)

Ten opzichte van de begroting 2014 heeft een actualisatie plaatsgevonden van de waarde van het onroerend goed, waarmee in de algemene uitkering rekening wordt gehouden. Dit levert een voordelig effect op, waarmee rekening wordt gehouden.

5. Overige ontwikkelingen (€ 465.000 structureel)

Ondanks dat onze gemeente een zg. “nadeelgemeente” is, ontvangen wij per saldo toch een hogere uitkering in 2015 en verder. Dit wordt met name veroorzaakt door zogenaamde hoeveelheidseffecten zoals o.a. meer inwoners, meer bijstandsontvangers, meer minderheden, meer één-ouderhuishoudens. Dit resulteert in een voordelig effect van € 465.000 in 2015 oplopend tot € 520.000 in 2018.

Overige zaken

Onderwijshuisvesting

Vanaf 2015 hebben we te maken met een korting op de uitkering op het gebied van de onderwijshuisvesting. Enerzijds is er sprake van een korting van € 300.000, waarmee in de begroting 2014 al rekening is gehouden en anderzijds is er sprake van een overdracht van bevoegdheid naar de schoolbesturen op het gebied van onderhoud. Hiermee is nu een bedrag van € 250.000 gemoeid. In bovenstaande berekening is er van uitgegaan dat beide bedragen binnen het onderwijsveld worden gecompenseerd. Derhalve wordt dit meegenomen in de risico's (paragraaf 2.4).

Loon- en prijscompensatie

In de algemene uitkering is een bedrag begrepen voor loon- en prijscompensatie van € 264.000. In afwachting van de ontwikkelingen voor een nieuwe CAO wordt dit bedrag afgezonderd om hieruit

deze extra kosten te kunnen opvangen. Bij de begroting 2015 verwachten we hier nadere invulling aan te kunnen geven.

B. Ontwikkelingen bij de Gemeenschappelijke regelingen.

Van alle Gemeenschappelijke regelingen zijn de begrotingen 2015 ontvangen. De effecten daarvan zullen worden verwerkt in onze begroting 2015. Voor wat betreft de inflatie-ontwikkeling wordt bij de GR-en rekening gehouden met de 0 – lijn. In de berichtgeving van de burgemeester is al rekening gehouden met een verwachte ontwikkeling bij de GR-en. In deze Kadernota zijn de diverse verwachte ontwikkelingen geactualiseerd.

	2015	2016	2017	2018
1. Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	€ 572.872	€ 733.362	€ 663.362	€ 628.362
2. Veiligheidsregio	pm	pm	pm	pm
3. Dienst Gezondheid en Jeugd	pm	pm	pm	pm
B. Ontwikkelingen Gemeenschappelijke regelingen	€ 572.872	€ 733.362	€ 663.362	€ 628.362

1. Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

De belangrijkste mutatie betreft de lagere raming voor de huishoudelijke hulp binnen de WMO van € 670.000. Zoals gemeld bij de algemene uitkering gaan we ervan uit dat vanaf 2015 de uitgaven voor de huishoudelijke hulp daadwerkelijk op dit niveau zullen uitkomen. Daarnaast is in de begroting van de GRD rekening gehouden met de nieuwe systematiek van verevening voor de bijdrage aan SCD. De bezuinigingstaakstelling is nog niet verwerkt in de begroting 2015 van de GRD. Wij houden daar wel rekening mee en dat betekent dat de bijdrage met ca. € 227.000 zal dalen in 2015. De percentages die hierbij gehanteerd worden zijn voor 2015 3% van € 7,5 miljoen (netto bijdrage aan de GRD) en voor 2016 e.v. 4,5%. Omdat we reeds in de Kadernota 2014 rekening hebben gehouden met een korting van € 180.000 structureel vanaf de jaarschijf 2015, werkt deze korting met name door vanaf 2016. Tenslotte was in de ontwikkeling, zoals gepresenteerd in het overzicht van 11 maart 2014 reeds rekening gehouden met een voordelig effect van € 87.000 in 2015.

In de Drechtsteden is de ambitie aanwezig voor de samenstelling van een Regionaal Meerjaren Plan (RMPJ). In bovenstaande opstelling is met de mogelijke kosten hiervan nog geen rekening gehouden.

2. Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid

De begroting 2015 laat geen grote afwijkingen zien ten opzichte waarmee in onze begroting 2015 rekening mee is gehouden. Over de wijze waarop de Veiligheidsregio de hun opgelegde korting wil effectueren wordt nog uitgewerkt in een voorstel. Het kortingsbedrag zal voor onze begroting zal ca. 4% bedragen op het totale kortingsbedrag. Hierbij kan worden gedacht aan een korting van ca. € 75.000 oplopend naar € 100.000 in 2018. Aangezien ook een voorstel wordt voorbereid over een mogelijke herziening van de berekeningwijze van de bijdrage door de deelnemende gemeenten vullen we deze besparing nog niet in.

3. Dienst Gezondheid en Jeugd

In bovenstaande berekening zijn nog geen mutaties verwerkt van de Dienst Gezondheid en Jeugd. Het evaluatierapport mbt het tekort bij de DGJ roept nog te veel vragen op. Deze vragen worden door de accountant via een validatieonderzoek onderzocht. Dit onderzoek is nodig om de onzekerheden voor het opstellen van een sluitende begroting 2015 weg te nemen. Het vrijgeven van de herziene begroting 2015 van de DGJ door het bestuur wordt voorzien in augustus / september. Hierop kunnen gemeenten hun zienswijze indienen. De vaststelling van de begroting wordt voorzien in november 2014 en zal dan pas kunnen worden verwerkt in onze begroting 2015.

C. Onvermijdelijke mee- en tegenvallers c.q. wettelijke verplichtingen

De belangrijkste ontwikkelingen betreffen:

- In april 2014 is een geldlening aangetrokken van € 8 miljoen. Omdat de verschuldigde rente lager ligt dan het begrote bedrag is er sprake van een voordeel van € 52.000.

- In 2016 loopt de concessievergoeding van € 101.000 af die we jaarlijks ontvangen van Stedin. Er wordt nog onderzocht in welke mate we hiervoor compensatie kunnen vinden. Vanuit het voorzichtigheidsbeginsel wordt met het vervallen van deze inkomst rekening gehouden.

2.3. Investerings

In de periode 2015 tot en met 2018 staan aan geplande investeringen opgenomen een bedrag van € 8,9 miljoen. Dit betreffen de investeringen die worden gedaan vanuit de daarvoor ingestelde voorzieningen, zoals onderhoud wegen (€ 3,8 miljoen) en alle vervangingsinvesteringen (€ 3,1 miljoen) en vloeien voort uit bestaand beleid. Uit de opgestelde plannings blijkt dat dit binnen de aanwezige ramingen kan plaatsvinden en levert derhalve geen mutatie op. In de begroting 2015 zullen we met de desbetreffende jaarschijf in 2015 rekening houden.

Investerings uit voorzieningen en vervangingsinvesteringen	2015 tm/ 2018
Onderhoud wegen	-€ 3.755.039
Onderhoud gebouwen	-€ 635.568
Onderhoud woningen en woonwagens	-€ 48.631
Onderhoud speelvoorzieningen	-€ 326.500
Onderhoud plantsoenen, bomen en sportvelden	-€ 74.000
Onderhoud haven	-€ 66.000
Onderhoud waterpartijen	-€ 175.888
Onderhoud ponton waterbus	-€ 100.000
Onderhoud bruggen	-€ 143.721
Onderhoud openbare verlichting	-€ 524.021
Vervangingsinvesteringsplan	-€ 3.133.315
Investerings uit voorzieningen/vervangingsinvesteringen	-€ 8.982.683

2.4. Risico's

Decentralisatie onderwijs

In de algemene uitkering wordt vanaf 2015 een korting doorgevoerd van € 550.000 als gevolg van enerzijds "niet bestede middelen ten behoeve van onderwijs" aldus het Ministerie. Voorts komt er per 1 januari 2015 een verandering bij onderwijshuisvesting. Doel is de taken en het budget voor het buitenonderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen in het primair en speciaal onderwijs van gemeenten naar schoolbesturen over te hevelen. Door deze wetswijziging komt er een uitname uit het gemeentefonds. Voor het jaar 2014 blijft de huidige procedure van aanvragen door de schoolbesturen en vaststellen van het programma door het college ongewijzigd. Onderzocht wordt of de gevolgen neutraal kunnen worden opgevangen. Bovendien zal dan worden gezien of de huidige voorziening onderwijshuisvesting moet worden gehandhaafd. Immers, door het wegvallen van onze taak op dit terrein is de noodzaak daarvan niet meer aanwezig.

Huishoudelijke hulp

Zoals eerder aangegeven gaan we ervan uit dat de lagere algemene uitkering zal worden gecompenseerd door lagere uitgaven op dit terrein. Hierover kan niet voldoende zekerheid worden gegeven, zodat een risico aanwezig blijft dat de werkelijke uitgaven hoger kunnen uitvallen.

Onderhoud bruggen

Begin 2014 is een inventarisatie gedaan naar de onderhoudstoestand van de bruggen en een inventarisatie gedaan welke maatregelen noodzakelijk zijn om de bruggen in stand te houden die gehandhaafd blijven. Hierbij is al rekening gehouden met de bruggen die in het kader van eerdere bezuinigingen vervangen zullen worden door dammen met duikers. Achteraf blijken de besparingen bij eerdere bezuinigingen te optimistisch te zijn ingeschat. Uit de inventarisatie blijkt dat de voorzieningen en onderhoudsbudgetten niet toereikend zijn. Bij het vaststellen van de begroting zal

de raad, op basis van een voorstel, een afweging moeten maken of hiervoor extra financiële middelen beschikbaar voor worden gesteld.

Onderhoud openbare verlichting

In het kader van het op orde brengen van de openbare verlichting is begin 2014 een inventarisatie gemaakt van de onderhoudsstatus van het complete areaal aan lichtmasten. Uit deze inventarisatie blijkt dat sprake is van achterstand in het onderhoud. Om deze achterstanden weg te werken en om de kwaliteit van de verlichting en de veiligheid te in de toekomst blijvend op peil te kunnen houden zijn zowel incidenteel als structureel extra financiële middelen nodig. Bij de behandeling van de begroting zal de raad, op basis van een voorstel, hierover een afweging moeten maken.

2.5. Weerstandvermogen

Op 11 maart is de nota weerstandsvermogen en risicomangement vastgesteld. Daarmee ligt het kader vast waarbinnen het college moet handelen. Ten aanzien van de bepaling van de weerstandscapaciteit heeft de raad besloten de onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves voor een deel aan te merken als bestaandeel van deze weerstandscapaciteit. De omvang zou worden bepaald in overleg met de auditcommissie.

Op 12 mei 2014 heeft de auditcommissie zich gebogen over dit vraagstuk. Daarbij is voor de **onbenutte belastingcapaciteit** gekozen voor de volgende lijn: Zolang de reserves toereikend zijn om de risico's op te vangen wordt voorgesteld het bedrag van de onbenutte belastingcapaciteit op nihil te zetten. Wel is het belangrijk dat dit niet in "beton wordt gegoten". Op het moment dat het risicoprofiel en omvang van reserves daar aanleiding toe geeft, moeten we kunnen meebewegen. Om deze flexibiliteit te kunnen bereiken wordt de omvang van de onbenutte belastingcapaciteit een parameter die wordt bepaald bij de jaarlijkse Kadernota, zoals ook gebeurt bij indexering van lonen en prijzen. Ten aanzien van de **stille reserves** adviseert de commissie deze vooralsnog niet mee te nemen in de weerstandscapaciteit. Pas als het themaonderzoek Vastgoed is afgerond, kan hier meer over worden gezegd.

Wat betekent dit voor deze Kadernota?

De weerstandsratio (verhouding tussen de omvang van het risicoprofiel en benodigde weerstandscapaciteit is vastgesteld op 0,75 – 1,00. Bij een risicoprofiel van 4,1 miljoen (jaarrekening 2013) bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit 3,5 miljoen. De algemene reserve bedraagt per 31-12-2013 ruim 6 miljoen. De onbenutte belastingcapaciteit kan op nihil blijven staan.

Beslispunt

- *Kennis te nemen van de huidige budgettaire positie en het college opdragen te komen tot een sluitende begroting 2015 en meerjarenperspectief 2016 – 2018.*
- *De vervangings- en onderhoudsinvesteringen op basis van bestaand beleid in de begroting 2015 te ramen.*
- *Geen rekening te houden met onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves*

3. PARAMETERS

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de uitgangspunten, die zullen worden gehanteerd voor de samenstelling van de begroting 2015. In de ramingen is hiermee nog geen rekening gehouden, tenzij anders wordt vermeld in het desbetreffende onderdeel. Bovendien zijn hierin de eventuele keuzen uit de thema-onderzoeken niet meegenomen, waardoor mogelijke percentages kunnen wijzigen.

Inwoners en woonruimten

Bij de ramingen, waarvoor het aantal inwoners, woningen en/of woonruimten van belang is, worden de volgende aantallen aangehouden. In het jaar 2013 is het aantal inwoners gegroeid met 136 inwoners naar 24.528 per 1 januari 2014. Bij de kadernota 2014 zijn we uitgegaan van een stijging per jaar van 50 vanaf 2013. Gelet op deze groei zullen we vanaf 2014 een iets hogere groei inboeken en wel van 75 per jaar bij de inwoners. De groei bij de woonruimten houden we gelijk aan vorig jaar met 50.

Peildatum	Inwoners	Woonruimten
1-1-2014 (werkelijk)	24.528	10.497
1-1-2015	24.603	10.547
1-1-2016	24.678	10.597
1-1-2017	24.753	10.647

Bovenstaande aantallen zijn gebaseerd op onze woningbouwplanning, zoals afgestemd in regionaal verband. Gelet op de huidige economische situatie houden we voorzichtigheidshalve rekening met een groei van het aantal woningen van 50. Het aantal woonruimten is leidend voor het aantal inwoners, dat we ook voorzichtig willen ramen. Met name zijn deze aantallen van belang voor de algemene uitkering. In een afzonderlijk hoofdstuk komen we over de ontwikkeling van de algemene uitkering afzonderlijk terug. In het aantal woonruimten is rekening gehouden met de nieuwe definitie in het kader van de woningen op grond van de BAG, waarmee in de algemene uitkering nu rekening wordt gehouden. Het begrip bijzondere woongebouwen is vervallen.

In onderstaande tabellen zijn de voorgestelde ontwikkelingen van de diverse kosten en tarievenontwikkelingen aangegeven.

3.1. Kosten- en batenontwikkelingen

Nr.	Omschrijving	Uitgangspunt
1.	Loonstijging	0,0%
	Uitgegaan wordt van de vastgestelde personeelsformatie (niveau 1 januari 2014 verminderd met de vastgestelde reductie van 3,5 fte). Voor de lonen wordt een stijging gehanteerd van 0,0%. Deze lijn geldt ook voor de verbonden partijen. Er vinden onderhandelingen plaats over een nieuwe CAO. Mocht hierover meer bekend zijn voor de samenstelling van de begroting, dan zal hiermee rekening worden gehouden. Voor wat betreft de sociale lasten zal rekening worden gehouden met de laatst geldende percentages. Bij de financiële uitgangspunten is rekening gehouden met een stelpost waarmee een eventuele loonstijging kan worden opgevangen.	
2.	Prijsontwikkeling	0,0%
	Voor de prijzen van de inkoop wordt de 0-lijn aangehouden ten aanzien van de materiële budgetten. Eveneens conform de regionale lijn.	
3.	Omslagrente	4,0%
	Overeenkomstig de vastgestelde financiële strategie bedraagt de omslagrente met ingang van 2014 4% Mocht bij opmaken van de begroting blijken dat er sprake is van een groter afwijkingspercentage dan 1% dan wordt dit bij de begroting gemeld en zo nodig wordt een ander percentage aangehouden.	
4.	Rente grondexploitaties	4,0%
	Voor de grondexploitaties zal de omslagrente van 4% worden toegepast.	
5.	Bespaarde rente reserves	0,0%
	Overeenkomstig de vastgestelde financiële strategie zal met ingang van 2014 geen rente meer worden toegevoegd aan de reserves, tenzij de aard van de reserve dit noodzakelijk maakt. In dat geval zal het omslagpercentage worden gehan-	

Nr.	Omschrijving	Uitgangspunt
	teerd.	
6.	Bespaarde rente reserves ter dekking van kapitaallasten	4,0%
	Voor deze reserves wordt de omslagrente als bespaarde rente toegevoegd. Hiermee wordt gelijke tred gehouden tussen de stand van de reserves en de boekwaarden.	
7.	Storting in voorzieningen (conform prijsontwikkeling)	0,0%
	In lijn met het gehanteerde uitgangspunt van de prijsontwikkeling van de materiële budgetten zal ook geen prijsindex worden toegepast op de stortingen in de onderhoudsvoorzieningen.	
8.	Meerjarenperspectief (2016 – 2018)	Constante prijzen
	In het meerjarenperspectief zullen we uitgaan van een constant loon- en prijspeil op basis van de begroting 2015.	
9.	Subsidies	0,0%
	Deze zullen in lijn met onze eigen prijsontwikkeling niet worden geïndexeerd, tenzij nadrukkelijk anders is overeengekomen.	
10.	Algemene uitkering	Mei-circulaire 2014, tenzij in de tijd september-circulaire mogelijk
	De raming van de begroting zal worden gebaseerd op de mei-circulaire van Binnenlandse Zaken. Het tijdstip van het verschijnen van de septembercirculaire kan aanleiding zijn om alsnog daarmee rekening te houden in de begroting 2015. In de begroting 2015 wordt expliciet aangegeven met welke circulaire uiteindelijk rekening is gehouden.	
11.	Verbonden partijen	Vastgestelde begrotingen 2015
	De ramingen van de verbonden partijen zullen worden gebaseerd op de vastgestelde begrotingen. In deze kadernota zijn, voor zover bekend, de gevolgen van de begrotingen 2015 reeds meegenomen.	

3.2. Tarievenontwikkelingen

Onderstaande percentages dan wel methoden zullen we in de begroting 2015 verwerken c.q. hantieren..

Nr.	Omschrijving	Uitgangspunt
1.	Huurstijging gemeentewoningen	Toepassen nieuw systeem van huursombenadering.
	Omdat in 2015 de gebruikelijke inkomensafhankelijke huurverhoging zal veranderen in een huursombenadering, is op dit moment niet te voorspellen hoe dit zal uitpakken voor de gemeentewoningen. Bij de begroting 2015 verwachten we hierover meer te weten en zullen dan daarmee rekening houden.	
2.	Stijging huurprijzen van sportvelden, gymnastieklokalen en welzijnsaccommodaties	Inflatieniveau, gebaseerd op mei-circulaire
	De tarieven zullen in 2015 worden verhoogd met de inflatie, zoals wordt aangegeven in de mei-circulaire 2014, voor zover niet een andere jaarlijkse verhoging op basis van een overeenkomst is afgesproken.	
3.	Stijging van overige inkomsten	Inflatieniveau, gebaseerd op mei-circulaire
	Voor andere diverse zaken wordt rekening gehouden met een stijging gelijk aan het inflatie-niveau.	
4.	Afvalstoffenheffing	Kostendekkendheid 100%
	Voor de afvalstoffenheffing wordt 100% kostendekking als uitgangspunt gehanteerd.	
5.	Reinigingsrecht	Kostendekkendheid 100%
	Bij de bepaling van de tarieven voor het ophalen van bedrijfsvuil e.d. wordt volledige kostendekking gehanteerd.	
6.	Rioolheffing	Kostendekkendheid 100%
	De rioolheffing is een bestemmingsheffing waarmee kosten kunnen worden verhaald om collectieve maatregelen te treffen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater.	

Nr.	Omschrijving	Uitgangspunt
7.	Onroerende Zaakbelasting (OZB)	Inflatie-niveau, gebaseerd op mei-circulaire
Voor zowel woningen als niet-woningen wordt voorsnog een tariefsverhoging van het inflatie-niveau gehanteerd, conform hierover zal worden gemeld in de mei-circulaire 2014.		
8.	Marktgelden, havengelden, leges bouwvergunningen en begrafenissenrechten	Kostendekkendheid 100%
Voor de tarieven van de markt- en havengelden, leges bouwvergunningen en begrafenissenrechten wordt 100% kostendekking aangehouden.		
9.	Precariorechten	Inflatie-niveau, gebaseerd op mei-circulaire
Voor de stijging van deze rechten zal het inflatie-niveau worden toegepast, zoals wordt aangegeven in de mei-circulaire 2014.		
10.	Hondenbelasting	Inflatie-niveau, gebaseerd op mei-circulaire
Voor de stijging van deze belasting zal het inflatie-niveau worden toegepast, zoals wordt aangegeven in de mei-circulaire 2014.		
11.	Rechten en tarieven (legesverordening)	Kostendekkendheid 100%
Voor de tarieven wordt 100% kostendekking aangehouden. Dit geldt niet voor de tarieven die wettelijk worden vastgesteld en conform zullen worden opgenomen in de begroting 2015.		

Beslispunt

- *Instemmen om genoemde uitgangspunten te hanteren bij de samenstelling van de begroting 2015*

4. NIEUW BEGROTINGSMODEL 2015

De belangrijkste sturing voor de aankomende periode gaat uit van het raadsprogramma 2014 – 2018. De koers op hoofdlijnen is hierin vastgelegd. Het raadsprogramma kent een duidelijke indeling, waarin 5 onderwerpen centraal staan te weten Sociaal, Economie, Ruimte, Bestuur en Financiën en organisatie.

De huidige begroting kent een traditionele indeling met tien programma's. Deze indeling sluit niet meer aan bij de huidige landelijke en regionale ontwikkelingen. De budgetten voor de decentralisaties staan nu nog versnipperd in de begroting. Dit komt niet ten goede aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Ook regionaal is sprake van een aantal thema's die in het meerjarenprogramma terugkomen. Deze thema's komen terug in het raadsprogramma "Sliedrecht vooruit".

Begin mei heeft de VNG een adviesrapport gepubliceerd om te komen tot een nieuwe opzet van de programmabegroting en het verhogen van de vergelijkbaarheid van gemeentelijke prestaties. Begrotingen en jaarrekeningen zijn nog teveel producten van specialisten en zijn nog niet breed toegankelijk.

Op 11 juni 2014 is de nieuwe begrotingsopzet onderwerp van gesprek geweest met de auditcommissie. Hierbij is het kader bepaald waarbinnen het college de nieuwe opzet verder uitwerkt. Deze kaders zijn:

Kom met een nieuwe opzet van de programmabegroting, waarbij:

1. de opzet de kaderstellende en controlerende rol van de raad optimaal ten dienste komt, rekening houdend met landelijke en regionale ontwikkelingen;
2. de opzet anticipeert op de ontwikkelingen die worden geschetst in de publicatie van de VNG "Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten" van 8 mei 2014;
3. de opzet voldoet aan de spelregels in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV);
4. De uitwerking moet anticiperen op de modelverordening 212, met name gelet op de autorisatie van de begroting op productgroepniveau.

Bij de presentatie van het uitvoeringsprogramma op 9 september 2014 wordt de nieuwe opbouw van de begroting 2015 gepresenteerd.

Beslispunt:

- *De nieuwe opzet van de programmabegroting uit te werken op basis van de geschetste kaders en de uitwerking te presenteren bij de aanbidding van de uitvoeringsprogramma van het college.*

5. PLANNEN VAN AANPAK ONDERZOEKSTHEMA'S

In het raadsprogramma 2014 – 2018 is opgenomen om bij de Kadernota 2015 de plannen van aanpak te presenteren voor de vier onderzoeksthema's.

Dit betreffen:

- Subsidies
- Kostendekking, tarieven en belastingen
- Vastgoed
- Samenwerking en bedrijfsvoering

De desbetreffende plannen van aanpak zijn als bijlagen bij deze Kadernota gevoegd. Deze plannen kunnen belangrijke bijdragen leveren in het oplossen van het gepresenteerde tekort van 2015 en verder.

De reeds eerder aangeboden themaonderzoeken treft u aan door middel van deze link:

<https://www.sliedrecht.nl/raad/vergaderstukken/ingekomen-stukken-raad-van-dinsdag-11-maart-2014/ingekomen-stukken-raad-van-11-maart-2014> (bij datum 27 februari 2014).

Beslispunt:

- *Instemmen met de plannen van aanpak van de 4 thema-onderzoeken.*